

АРХИВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

БИБЛИОТЕКА ИНФОРМАТИВНИХ СРЕДСТАВА

ИНВЕНТАР

**ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ
КРАЉЕВИНЕ СРБА ХРВАТА
И СЛОВЕНАЦА У БУЕНОС
АЈРЕСУ**

1922-1929 (1919-1929)

Лидија Опојевлић

Београд, 2005

Библиотека информативних средстава

ИНВЕНТАР
сумарно-аналитички

AJ-765

**ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ КРАЉЕВИНЕ СРБА ХРВАТА
И СЛОВЕНАЦА У БУЕНОС АЈРЕСУ
1922-1929 (1919-1929)**

Лидија Опојевлић

САДРЖАЈ ИНВЕНТАРА

	Страна
ИСТОРИЈСКА БЕЛЕШКА	V
ИСТОРИЈАТ СТВАРАОЦА ФОНДА	VII
УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА СТВАРАОЦА ФОНДА.....	X
РЕГИСТРАТУРСКО ПОСЛОВАЊЕ СТВАРАОЦА ФОНДА	XI
СТАЊЕ И ЗНАЧАЈ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА.....	XII
СТРУКТУРА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ.....	XV
ОПИС ЈЕДИНИЦА ОПИСА	1
ПОПИС АДМИНИСТРАТИВНИХ КЊИГА.....	11
ИНДЕКСИ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА	15
ИМЕНСКИ ИНДЕКС	17
ГЕОГРАФСКИ ИНДЕКС	19
ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНДЕКС	20
ТЕМАТСКИ ИНДЕКС.....	22
ПОПИС ПЕРСОНАЛНИХ ДОКУМЕНАТА.....	24

ИСТОРИЈСКА БЕЛЕШКА

ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ КРАЉЕВИНЕ СРБА ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА У БУЕНОС АЈРЕСУ 1922-1929 (1919-1929)

ИСТОРИЈАТ СТВАРАОЦА ФОНДА

Генерални конзулат Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у Буенос Ајресу у Аргентини основан је 15. јануара 1922. године.¹ Идеја о отварању овог Конзулата потекла је од исељеника јужнословенског порекла у Аргентини, који су 1918. године постали држављани новостворене Краљевине СХС.² Оправдавајући своје разлоге пре свега непостојањем било какве правне заштите за око педесет хиљада³ исељеника у Аргентини, затим тада већ значајним

¹ АЈ-334, Министарство иностраних послова – Персонални одсек ,124-436 Укази, Пр. Пов. бр. 227 од 17. јануара 1922. године.

² Исељеници, пре свега из обалног и острвског дела Далмације, долазе на просторе Јужне Америке у већој мери од друге половине, тачније од 80-тих године XIX века. Те миграције ка Аргентини, Чилеу, Бразилу и другим земљама, трају интензивно до Првог светског рата, а настављају се 20-тих година. Тешки економски услови, сиромаштво, пренасељеност, потписивање тзв. “винске клаузуле” између Аустроугарске монархије и Италије, узрокују масовну економску и политичку емиграцију. Исељавању у Јужну Америку поговодила је и либерална политика ових земаља према уселјавању, као и огромна пространства земље, рудна богатства и индустрија у успону. У националном погледу то су већином Хрвати, мада је било и доста национално неопређених или опређених према вери и припадности држави (“аустријаки”, “Талијани”), затим Срби и Црногорци. Ови су исељеници у политичком погледу следили политичка стремљења у домовини. Пред Први светски рат, они су у највећој мери опређени за заједничку државу Јужних Словена, са Србијом као ујединитељом, тако да су већ за време Балканских ратова видне симпатије према Србији, што илуструје пре свега исељеничка штампа и деловање разних исељеничких културних друштава. У току Првог светског рата те идеје потпуно долазе до изражаја у оснивању Југословенске народне одбране. ЈНО основана је у Чилеу 1915. у национално свеснијој и добро организованој колонији, уз подстрек и сарадњу Југословенског одбора у Лондону, да би се касније организовали и на источној обали са централним одбором у Буенос Ајресу (“Јадран”). По завршетку рата већина исељеника, као поданика Аустроугарске, остала је без икакве правне заштите, јер је Генерални конзулат Аустроугарске и читав низ почасних конзулата, престао да ради. Једно време ЈНО вршила је издавање виза и “Исказница” за путовање, што су признавале неке европске државе. У Чилеу, где су до краја 1921. године већ постојали почасни конзулати у Валпараизу и Пунта Аренасу, исељеници су бар донекле имали контакт са Краљевином.

Исељеници су се углавном бавили земљорадњом и то пре свега у Аргентини, а мањој мери били су запослени као радници у фабрикама. Док су у Аргентини били раштркани по имањима и неповезани, у Чилеу су више били сконцентрисани у градовима, где су радили у фабрикама салитре, бавили се трговином, а неки су постали богати индустријалци и бродовласници. Ово је допринело бољој организованости колоније у Чилеу, где је и организована ЈНО у Првом светском рату. Неки исељеници, постигли су велика богатства и углед у јужноамеричким државама као што су браћа Никола и Михо Михановић, Ф. Петриновић, Пашко Бабурица и др.: Љ. Антић, *Наше исељеништво у Јужној Америци и стварање југословенске државе*, Загреб 1987. године; Љ. Косијер, *Срби, Хрвати и Словенци у Америци*, стр. 9-18; АЈ-334, Конзуларно-привредно одељење, П/1, Аргентина - Генерални конзулат КСХС у Буенос Ајресу.

³ Ово је податак ЈНО, али о броју укупног броја исељеника у Јужној Америци не може се говорити са сигурношћу, због непостојања праве статистике. Ти подаци се разликују од извора до извора. По подацима Генералног конзулата 1925. године у Аргентини се налази око 50.000, Бразилу око 30.000, Чилеу 6000 (овде су варијације највеће), у Уругвају 3000, Перуу 750, Боливији 700 и Парагвају 800. О овом питању види и: *Алманах Краљевине СХС за 1927/1928. годину*; К. Дерадо

деловањем немачке и италијанске пропаганде против Краљевине СХС и напокон истичући приврженост држави и жртву коју су поднели исељеници у току њеног стварања, централни огранак ЈНО за Јужни Атлантук, у Буенос Ајресу испред исељеника упутио је захтев председнику владе КСХС да се отвори каријерно представништво Краљевине у Аргентини.⁴ Непостојање већих политичких и економских интереса за овај део света условио је кашњење у успостављању дипломатских веза између Аргентине и КСХС, тако да је тек непосредно пре отварања Генералног конзулата уследило и званично признање КСХС од стране Аргентине, на захтев наше владе. Пример Аргентине следиле и друге земље Јужне Америке.⁵

На место генералног конзула постављен је 13.03.1922.године Иво Грисогоно, бивши дипломатски агент у Каиру и далматински народни посланик,⁶ и на том месту је остао све до његовог постављења за посланика новоствореног Посланства КСХС у Аргентини-Буенос Ајрес, у фебруару 1928. године.⁷

Генерални конзулат је започео да ради највероватније крајем априла или почетком маја 1922.⁸

Главна брига овог јединог каријерног, новоствореног представништва КСХС у Аргентини и Јужној Америци, били су многобројни исељеници. Осим редовних послова, административне природе која се састојала у правној заштити исељеника – оставине, судски спорови, одштете, репатрирања, издавање и визирање пасоша и др, Генерални конзулат је имао важну улогу у политичком придобијању исељеника односно у њиховом потпуном везивању за домовину и југословенску идеју, подржавајући и подстичући рад њихових културно-просветних друштава, залажући се за ширење мреже југословенских школа и помагање већ постојећих,⁹ али и сузбијајући рад антијугословенских политичких група.

и И. Чизмић, *Исељеници отока Брача*, Брачки зборник бр. 13. Загреб 1982, АЈ, Посланство КЈ у Аргентини-Буенос Ајрес – 385-2-21-23; *Календар Народне одбране за 1925. годину*.

⁴ Представке “Јадрана”, односно њеног председника Михе Михановића, упућиване су још од 1920. године, преко Посланства КСХС у Паризу, а затим преко Посланства за Шпанију и Португалију у Мадриду, које је било надлежно за шпанско говорно подручје.

⁵ Подстакнута захтевима југословенских исељеника, предвођених ЈНО, и А.Тресић-Павичића, посланика КСХС у Шпанији, да се заштите њихови интереси и сузбије антијугословенска пропаганда, Пашићева влада је преко Посланства у Шпанији упутила захтев аргентинској влади да призна новостворену државу како би две земље успоставиле дипломатске односе, што је ова и учинила децембра 1921. године: АЈ-334-94-303, Пр.пов. бр. 434 од 2.02.1922 и Пр. пов. бр 736 од 22.02. 1922. године, следећи пример Аргентине, а такође на захтев краљевске владе преко Посланства у Вашингтону, током 1922. године КСХС су признале и све остале латиноамеричке земље: Посланство КЈ у САД – Вашингтон (371), Латинска Америка, Пов. 591 из 1922. године; За отварање Генералног конзулата биле су заинтересоване и мн. многе југословенске банке, због својих финансијских интереса: АЈ-334, КПО I/1, Аргентина, Генерални конзулат у Буенос Ајресу.

⁶ АЈ-334-124-436 Укази, Пр.пов. бр. 1008 од 14.03.1922. године; АЈ-334, КПО I/1, Аргентина, Генерални конзулат у Буенос Ајресу.

⁷ АЈ-334-127-443 Укази, Пр. пов. бр. 591 од 28.02. 1929. године.

⁸ Због фрагментарности грађе овог фонда и књига евиденције не постоји податак о самом почетку рада овог представништва.

⁹ Једина “Југословенска школа” у Јужној Америци била је Антофагаста, отворена у току Првог светског рата. Генерални конзул истичући њен значај, прослеђује МИД-у КСХС њихову молбу за субвенцијом и подизањем школе на један виши ниво: АЈ, Генерални конзулат КСХС у Буенос Ајресу – 765-1-4.

Како то дефинише генерални конзул И. Грисогоно “Рад Консулата може се сврстати у две групе: административне функције и политичко деловање, то јесте јачање државне идеје и оплемењивање патриотског расположења колоније.”¹⁰

Својим личним посетама југословенској колонији у Аргентини, Чилеу, Перуу и Боливији, генерални конзул је настојао да укаже пажњу и да их увери да држава КСХС води рачуна о њима. Велика пространства Аргентине, као и удаљеност других места у Јужној Америци настањених југословенски исељеницима, утицала су на отежан рад Генералног конзулата у Буенос Ајресу. Постојећи почасни конзулати у Пунта Аренасу и Валпараизу¹¹ испуњавали су потребе тек малог дела исељеника. Наилазећи пре свега на проблем решавања административних проблема исељеника, разасутих по великом пространима Јужне Америке, генерални конзул од самог почетка предлаже ширење мреже почасних конзулата КСХС у Јужној Америци, али и постављање каријерних представништава нпр. у Бразилу, не би ли се изашло у сусрет многобројним захтевима исељеника. Тиме би уједно држава показала да исељеништво не посматра само као вид експлоатације и да их се не сети само кад су у питању прилози и њихов новчани прилив у Краљевину, какво је мишљење владало међу исељеништвом. Низ представки генералног конзула међутим, није нашло на одазив државе оптерећене својим унутрашњим проблемима.¹² Тако се тек 1925. приступило оснивању почасних конзулата у Лими – Перу и Антофагаста – Чиле. Две године касније основан је Почасни конзулат у Сантјаго де Чилеу, а 1928. године почасни конзулати у Асунсиону (Парагвај), Росариу де Санта Фе и Парани (Аргентина), Икикеу (Чиле), Оруру (Боливија) и Рио де Женериу (Бразил).¹³ Генерални конзул је такође већ првих година захтевао да се, услед већ поменутих проблема политичког рада са исељеништвом али и јачања веза са Аргентином и другим јужноамеричким државама, Генерални конзулат подигне на ранг дипломатског представништва, односно Посланства. На то су га подстицали и највиши кругови међу југословенским исељеницима. Та идеја биће реализована тек након неколико година, односно након одлуке југословенске владе 1926. године,¹⁴ а коначно доношењем указа о отварању Посланства у Аргентини почетком 1928. године¹⁵ Како је већ речено тада је генерални конзул И. Грисогоно постављен за посланика,¹⁶ али је Генерални конзулат остао да постоји под управом Посланства, до априла, односно маја 1929. године када је укинут¹⁷ и прерастао у конзуларно одељење Посланства. У ствари он је фактички од почетка рада Посланства и радио послове искључиво конзуларне природе.

У склопу свог политичког деловања међу исељеницима, праћење рада антијугословенских снага у Аргентини, био је један од кључних задатака овог представништва. Већ у поменутих представкама ЈНО у којима се захтева отварање Генералног конзулата, говори се о снажном утицају италијанске и немачке пропаганде усмерене против Краљевине СХС. Њихов рад није остао без утицаја. Онај део хрватских исељеника који ни пре није осећао приврженост идеји Уједињења - хрватски сепаратисти, почео је да развија своју делатност и под утицајем политичких кругова у Краљевини, пре свега ХСС-а. Бугарска пропаганда је овде на-

¹⁰ АЈ-765-1-4.

¹¹ У Чилеу су пре отварања Генералног конзулата у Буенос Ајресу постојали почасни конзулати КСХС у Валпараизу, наследивши Почасни конзулат Краљевине Србије, основан 1916. године и Почасни конзулат у Пунта Аренасу (Магаланес), основан крајем 1921. године: АЈ-334, КПО, I/1, Чиле-Почасни конзулати у Валпараизу и Пунта Аренасу.

¹² Исто, АЈ-765-2-21.

¹³ АЈ-334, КПО I/1, Аргентина, КТ. 5657 од 7. 09.1928. године

¹⁴ АЈ-385-19-90.

¹⁵ АЈ-334-127-442 Укази, Пр. пов. 590 од 2.03. 1928.године

¹⁶ АЈ-334-127-442 Укази, Пр. пов. 591 од 2.03. 1928.године.

¹⁷ АЈ-334-127-443 Укази, Пр. пов. 2112 од 31. маја 1929. године.

шла потпору у једном делу исељеништва из Јужне Србије. Деловање Генералног конзулата Црне Горе у Буенос Ајресу након 1918. године, омогућено је и услед непостојања дипломатских односа између Аргентине и КСХС све до краја 1921. године. То је ишло на руку црногорским сепаратистима, који су подржавани од Италије, нашли своје уточиште у Аргентини.¹⁸

Генерални конзулат у Буенос Ајресу, судећи према сачуваној грађи, није вршио систематско праћење политичких и економских прилика, као ни успостављање неких јачих веза са земљама Јужне Америке. Подаци о земљи домаћину и осталим земљама своде се на углавном спорадичне податке, или приказе политичко-економског развоја Аргентине, Чилеа и Уругваја, у вези са могућностима исељавања и запошљавања Југословена у тим земљама. Међутим, влада Перуа је, упућујући званични позив за југословенског конзула, изразила и негодовање почасном конзулу у Лими за недостатак иницијативе у јачању билатералних веза између две земље. Тако се може закључити да КСХС није придавала велик значај за ове далеке земље јер осим исељеништва за њих нису постојали никакви значајни како политички тако ни економски интереси.

Најбитнија ставка у раду Конзулата чинило је ипак “исељеничко питање”. У том циљу генерални конзул прати рад исељеничких друштава, одликује угледне људе из колоније, иде у посете Југословенима у Аргентини, Чилеу, Перуу, Боливији и решава њихове међусобне спорове. Прати рад исељеничке штампе и усмерава њен рад. Схватајући моћ штампе, посебно оне непријатељски орјентисане према Краљевини, генерални конзул предлаже оснивање посебног листа или помагање већ постојећих, који би имао улогу да шири југословенску идеју међу исељеницима.

Поред тога генерални конзул прати рад страних дипломатских представника, посебно ревизионистичких сила, прати привредна кретања, усмерава рад почасних конзулата и сл.

Ово југословенско представништво деловало је у сарадњи са касније основаним Исељеничким изасланством КСХС у Буенос Ајресу, чије су надлежности биле пре свега усмерене на економску и социјалну помоћ исељеницима, односно посредовање при запошљавању, репатријације, испитивање материјалних услова за усељавање и запослење и сл.¹⁹

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА СТВАРОЦА ФОНДА

Због непостојања позитивних прописа о уређењу МИП-а или било каквог акта о унутрашњој организацији дипломатских представништава, унутрашњу организацију овог представништва могуће је реконструисати само на основу увида у грађу фонда Генералног конзулата у Буенос Ајресу.

Готово од самог почетка у Конзулату је осим генералног конзула радио још један указни чиновник, односно писар. Исте године запослен је и један дневничар. На основу платног списка из 1925. године видимо да у Конзулату, осим генералног конзула и писара, радило је четири дневничара и два служитеља.²⁰ Исто стање је и почетком 1928. године. Од оснива-

¹⁸ АЈ-765-2-9.

¹⁹ Исељеничко изасланство, чији је оснивач Министарство за социјалну политику КСХС, основано је почетком 1926. године. Надлежности исељ. изасланика делимично су се подударале са Генералним конзулатом, иако је фактички генерални конзул био надлежан за његов рад и предлагао изасланике. Неретко је, међутим долазило до сукоба надлежности и размимоилажења, на рачун рада са исељеницима. У овом периоду још увек постоји коректна сарадња. Види АЈ-765-1-4, извештаји исељеничког изасланика, АЈ-334-КПО, I/1, Аргентина, Посланство КЈ у Аргентини - Буенос Ајрес, К.Т. 5648 из 1935. године; АЈ-385-4-30 Рад исељеничког изасланства у Буенос Ајресу.

²⁰ АЈ-765-2-20 и АЈ-765-2-21.

ња Посланства и одласка генералног конзула на дужност посланика, Генерални конзулат је фактички радио као конзуларно одељење Посланства, а на његов челу налазио се жеран генералног конзула, раније писар овог Конзулата.²¹ Многобројне представке генералног конзула МИД-у КСХС за повећањем броја запослених због великог обима посла нису уродиле плодом због недостатка финансијских средстава.²²

РЕГИСТРАТУРСКО ПОСЛОВАЊЕ СТВАРАОЦА ГРАЂЕ

Како ни једним позитивним прописом МИП-а није регулисано канцеларијско пословање дипломатско-конзуларних представништава, и овде се реконструкцији приступило самом увидом у грађу Фонда. Међутим, количина сачуване грађе и административних књига, као и њена фрагментарност не дозвољава нам да имамо детаљнији увид у регистратурско пословање.

Тако на основу једине сачуване књиге евиденције можемо закључити да је Генерални конзулат водио Поверљиви деловодни протокол у кога су завођена поверљива акта од 1923. до 1928 године. На основу грађе касније основаног Посланства, односно пописа административних књига у Записницима о примопредаји дужности, као и самих ознака на актима Генералног конзулата, сазнајемо да је ово представништво водило и административни деловодни протокол, за сваку годину посебно.²³ У поверљивом деловоднику акта су завођена тако да је уписиван редни број акта, датум пријема, назив лица или надлештва од којих долази, садржај предмета или акта. У деловоднику, као ни на актима није уписивана веза, а на основу сачуваног деловодника и грађе не може се закључити какав је био начин архивирања аката ни да ли су предмети систематично одлагани у досијеа. Тек посредно, на основу помена у неким актима Конзулата, али и ознакама на кошуљицама појединих предмета сазнајемо да су постојали неки досијеи. На појединачни актима постоје следеће ознаке: пријемни штампил Генералног конзулата, број акта под којим је заведен, датум завођења и ознаку степена поверљивости.

Рачуноводствена акта завођена су Депозитни дневник и Партијалник депозитног дневника.²⁴

Као одраз унутрашње организације, недостатка дисциплине и ревности самих чиновника овог представништва, канцеларијско пословање није било задовољавајуће. Често се дешавало да се неки предмет загуби, а не зна се код кога је био. Тим поводом генерални конзул, настојећи да уведе ред у деловање својих службеника уводи посебне мере и посебну књигу евиденције - "реперториј" у коме би се водила евиденција о "кретању предмета" код чиновника, не би ли се на тај начин увек знало где се одређени предмет налази.²⁵ Очигледно да је несавесно и недисциплиновано вођење канцеларијског пословања било једно од одлика ове регистратуре, о чему сведоче и касније примедбе посланика.²⁶

²¹ АЈ-385-19-91.

²² Исто.

²³ Исто.

²⁴ Исто, Записник о примопредаји дужности из 1929: "рачунске књиге Генералног конзулата су све незаведене, незакључене и непотписане".

²⁵ АЈ-765-2-20.

²⁶ АЈ-385-19-91.

СТАЊЕ И ЗНАЧАЈ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА

Фонд Генералног конзулата у Буенос Ајресу налазио се у фонду Посланства КЈ у Аргентини – Буенос Ајрес, који је у Архив Југославије примљен од Савезног секретаријата за иностране послове 29. марта 1990. године, када је сачињен записник о примопредаји грађе бр. 405/1. Према попису и записнику из Досијеа фонда 385, видимо да је издвојена архивска грађа Генералног конзулата КСХС у Буенос Ајресу (која је добила нови број –765) са пописом фасцикли и књига евиденције.²⁷ Укупна количина грађе овог фонда издвојена из Посланства износила је 0.40. метара грађе и једна књига евиденције.

Изузетно мала количина и фрагментарност сачуване грађе овог фонда одредила је, да се у току сређивања заузме нешто блажи критеријум приликом њеног валоризовања. Ипак се водило рачуна да се грађа оцени на основу њене садржајне вредности и доприноса историјском сазнању и науци уопште, пре свега водећи рачуна о представљању политичких, економских и друштвених прилика југословенских исељеника и односу Краљевине СХС према њима.

Безвредан регистратурски материјал чине углавном неважна финансијска акта, молбе за издавање пасоша и виза, административна преписка без значаја, предмети приватно-правне природе, молбе и захтеви, протоколарна преписка и све оно што нема никакав значај за историју и науку уопште.

Архивску грађу овог фонда чине оригинални документи, оверене и неоверене копије, писане углавном на српском и шпанском, а у мањој мери на осталим језицима, енглеском, португалском и др. Врсте докумената које су у грађи заступљени су: извештаји, преписка, расписи, билтени, елаборати, спискови, брошуре, молбе, штампа и др. Укупна количина архивске грађе износи 0.25 метара.

Класификација грађе извршена је на основу принципа функције и делатности ствараоца фонда на следеће основне класификационе групе:

1. АРГЕНТИНА И ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ ЈУЖНЕ АМЕРИКЕ
2. ОДНОСИ КСХС СА ЗЕМЉАМА ЈУЖНЕ АМЕРИКЕ
3. ЈУГОСЛОВЕНСКО ИСЕЉЕНИШТВО У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ
4. АНТИДРЖАВНА ДЕЛАТНОСТ ХРВАТСКИХ СЕПАРАТИСТА, ВМРО-А И ЦРНОГОРСКИХ СЕПАРАТИСТА
5. КРАЉЕВИНА СХС
6. МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ
7. ПРОТОКОЛ И ОДЛИКОВАЊА
8. ШТАМПА
9. ПРИВРЕДА, САЈМОВИ, КОНГРЕСИ И ДРУГО
10. ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТИ КСХС У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ
11. РАД ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА У БУЕНОС АЈРЕСУ
12. ПОПИС АДМИНИСТРАТИВНИХ КЊИГА

Грађа овог фонда веома је сиромашна информацијама о самој Аргентини и другим јужноамеричким земљама. То су спорадични извештаји или обавештења о неким политичким догађајима или прописима Аргентине, као и одржавању Панамеричких конференција. Тек у вези заштите интереса исељеника налазимо податке о револуцији у Бразилу, односно провин-

²⁷ Досије Фонда Посланства КЈ у Аргентини – Буенос Ајрес (385).

цији Сао Паоло, 1924. године, а у вези општих прилика наших исељеника и могућности њиховог запослења налазе се прикази економског и политичког развоја Аргентине, Бразила и Уругваја.

На основу протоколарне посете, на позив перуанске владе, може говорити о успостављању некаквих ближних односа са једном јужноамеричком земљом. Тада је изражена спремност влада за јачање међусобне сарадње и размене одликовања суверенима и председницима владе, генералном конзулу и члановима наше делегације и др.

Централно место ипак заузима грађа о југословенским исељеницима у Аргентини и целом подручју Јужне Америке, али такође сачувана тек у фрагментима. Тако кроз извештаје генералног конзула и исељеничког изасланика у Буенос Ајресу можемо стећи некакав увид о националном, политичком и економском статусу исељеника у Аргентини и спорадично у другим државама, Чилеу, Бразилу или Уругвају. Значајни су и подаци о постојању и раду једине југословенске школе у Антофагасту. Посебно су карактеристични стални апели генералног конзула и исељеничког изасланика МИД-у КСХС за ширење конзуларне мреже у Јужној Америци, као и просветно-културној потпори исељеницима. Посебан вид сарадње нашег представништва и исељеника је подршка оснивању и раду многих исељеничких друштава. Посебну целину овде чине рад Југословенске народне одбране, односно њених огранака у Аргентини и Чилеу. Грађа сведочи о раду Генералног конзулата на решавању проблема приватно-правне природе, затим о репатрирању исељеника, посредовању при запошљавању, условима за усељавање у Аргентину, промени држављанства и сл.

Од самог почетка Генерални конзулат се суочио са радом антидржавних снага, на првом месту хрватских сепаратиста у Аргентини и Чилеу. Тако можемо пратити оснивање и рад хрватских друштава са изразито националистичким карактером, од којих је најзначајнији Хрватски исељенички дом, долазак у Аргентину и деловање М.Ф. Вујеве у провинцији Санта Фе и сл. Грађа сведочи и о јакој бугарској пропаганди међу југословенским исељеницима из Јужне Србије.

Посебну целину чини деловање бившег Генералног конзулата Црне Горе у Буенос Ајресу, уз потпору Италије и црногорских сепаратиста, интервенције генералног конзула код аргентинских власти за његово укидање и сам престанак рада.

У делу грађе која се односи на догађаје у Краљевини СХС, посебно место заузима одјек неких збивања у Аргентини. Ту посебно треба истаћи реакције у аргентинској јавности и југословенској колонији коју је изазвала вест о смрти Николе Пашића. Решавање проблема око испуњавања војне обавезе исељеника и расположењу исељеника за испуњавање те обавезе тема је која употпуњује став исељеника према матици. Следе подаци о обележавању државних празника у колонији или у организацији Генералног конзулата.

Део грађе осликава и одјек међународних збивања у Аргентини, учешћу генералног конзула на разним међународним скуповима, односима Југославије са Италијом и Бугарском и сл.

Као израз захвалности због њихових заслуга у колонији краљ и влада КСХС је угледале људе из колоније одликовала највишим државним одличјима. Тако овде налазимо податке о одликовању Николе Михановића, Пашка Бабурице, али и протесте једног дела исељеника због одликовања ових људи, као одраз општег стања и спорова у колонији.

Подаци о штампи су веома спорадични. То су пре свега подаци о јакој италијанској пропаганди кроз јужноамеричку штампу и ургирању конзула да се оснује један исељенички лист који би се супротставио томе или кроз већ постојећу “Јадранску стражу” из Сплита. Интересантно је поменути чланак објављен у листу “Југословенска држава”, иначе гласилу ЈНО

у Валпараизу, у којем ЛНО износи “Наше директиве” за даљи рад усмерен ка јачању југословенске идеје међу емиграцијом и њеном општем просвећивању.²⁸

Део грађе се односи и на презентацију привредних ресурса Краљевине, затим информације о аргентинској привреди, сајмовима, конгресима и сл.

Извештаји које се односе на почасне конзулате у Јужној Америци, пре свега се односе на ургирања генералног конзула за ширењем конзуларне мреже, посебно тамо где је антидржавна пропаганда била изузетно јака, као у Росариу де Санта Фе. Ту су и подаци који се тичу додељивања права неким почасним конзулатима за издавањем пасоша и виза.

Материјали о раду Генералног конзулата говоре углавном о упутствима за рад, особљу Конзулата и проблемима због њихове недисциплине, финансијском пословању, постављању нашег тумача за језик за исељенике који не знају шпански, отварању Посланства и др.

Без обзира на изузетно малу количину грађе, значај грађе фонда Генералног конзулата у Буенос Ајресу, није занемарујући. Кроз грађу овог фонда можемо пратити рад првог каријерног представништва Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у овом делу света, о томе какав пријем је имао код исељеника, са којим проблемима се сусретао у реализацији својих задатака и сл. Посебан значај има у томе што може употпунити нека сазнања о стању југословенских исељеника у Јужној Америци и у којој је мери ово представништво успело да надгради темеље које је у току Првог светског рата поставила Југословенска народна одбрана, везујући највећи део исељеништва за југословенску идеју, а што ће касније наставити Посланство. Делимично се могу употпунити и сазнања о политичкој и економској ситуацији у земљама Јужне Америке.

Свакако, грађу овог фонда требало би посматрати само као сегмент једне целине коју чини са другим фондовима који се тичу југословенских исељеника у Јужној Америци, а то су пре свега, овде доступни фондови Посланства КЈ у Аргентини (385), Посланства у Сантјагу де Чиле и Посланства у Рио де Женериу, затим Исељеничког изасланства у Буенос Ајресу, а значајни подаци се налазе и у грађи Конзуларно-привредног одељења МИП-а.

За овај фонд урађен је сумарно-аналитички инвентар са именским, географским, институционалним и тематским индексом.

Приликом коришћења архивске грађе овог фонда наводиће се сигнатура која се састоји од ознаке Архива Југославије (АЈ), броја фонда (765), броја фасцикле и јединице описа.

Укупна количина архивске грађе износи 0.25 метара, односно 0.24 метара грађе (2 кутије и 21 јединица описа) и 1 књига евиденције.

²⁸ Чланак је објављен у броју 24 од 17.6.1922. године, АЈ-765-2-17.

**СТРУКТУРА
АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА**

СТРУКТУРА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

	бр. јед. описа	страна
АРГЕНТИНА И ОСТАЛЕ ЈУЖНОАМЕРИЧКЕ ЗЕМЉЕ	1	3
ОДНОСИ КСХС СА ЗЕМЉАМА ЈУЖНЕ АМЕРИКЕ	2-3	3
ЈУГОСЛОВЕНСКО ИСЕЉЕНИШТВО У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ	4-8	4
АНТИЈУГОСЛОВЕНСКА ДЕЛАТНОСТ	9-10	6
КСХС	11-13	7
МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ	14	8
ПРОТОКОЛ И ОДЛИКОВАЊА	15-16	8
ШТАМПА	17	9
ПРИВРЕДА, САЈМОВИ, КОНГРЕСИ И ДРУГО	18	9
ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТИ КСХС У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ	19	10
РАД ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА У БУЕНОС АЈРЕСУ	20	10
ПОПИС АДМИНИСТРАТИВНИХ КЊИГА	1	13

ОПИС
ЈЕДИНИЦА ОПИСА

АРГЕНТИНА И ОСТАЛЕ ЈУЖНОАМЕРИЧКЕ ЗЕМЉЕ

1 1 АРГЕНТИНА И ОСТАЛЕ ЈУЖНОАМЕРИЧКЕ ЗЕМЉЕ

Материјали о: раду аргентинске владе Х. Иригојена (Н. Irigoyen) 1919. године; раду конгреса Латиноамеричке лиге за одбрану права жена; одржавање Панамеричке конференције у Чилеу; конгресу аргентинске патриотске лиге; организацији трговачке флоте у Аргентини и сл.

Година: 1919, 1923, 1926.

Врста документа: билтен, преписка, манифест.

Језик: шпански, српски.

ОДНОСИ КСХС СА ЗЕМЉАМА ЈУЖНЕ АМЕРИКЕ

1 2 ОДНОСИ КСХС И БРАЗИЛА

Материјали о: револуцији у Бразилу 1924. године, односно догађајима у провинцији Сао Паоло, југословенској колонији у Бразилу и заштити њихових интереса посредством француског генералног конзулата у Сао Паолу; представке и молбе самих исељеника у Бразилу за помоћ, предлозима за отварање исељеничког изасланства КЈ у Бразилу или сл. представништва (Д. Тврдорека, W. Раета); интервенцијама генералног конзула код бразилског амбасадора у Аргентини за заштиту интереса југословенских исељеника, разматрању предлога о отварању почасног конзулата у Рио де Женериу и др.

Година: 1924-1925.

Врста документа: извештај, преписка, карта, новински чланак.

Језик: српски, португалски.

1 3 ОДНОСИ КСХС И ПЕРУА

Материјали о: званичној посети југословенске делегације (И. Грисогон, В. Кусановић) Перуу на позив перуанске владе, а поводом обележавања стогодишњице битке код Ајакућа (Ауасуcho), карактеру саме мисије; посети генералног конзула југословенској колонији у Перуу; реакцијама југословенске колоније у Чилеу на догађаје у Југославији, односно политичку активност С. Радића, и манифесту ЈНО у листу "Јадран" (бр. 256/1925);

- преписци о додели одликовања перуанске владе краљу Александру I и члановима југословенске делегације у Перуу (генералног конзула И. Грисогона и других), као и додели југословенских одликовања перуанском председнику и члановима перуанске владе, испостави одликовања и др.

Година: 1924-1925, 1927, с.а.

Врста документа: извештај, преписка, указ одликовања, новински чланак, новине.

Језик: српски, шпански.

Напомена: Иако се углавном ради о протоколарној преписци о посети и одликовањима, у питању је прва званична посета југословенске делегације Перуу.

ЈУГОСЛОВЕНСКО ИСЕЉЕНИШТВО У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ

1 4 ЈУГОСЛОВЕНСКО ИСЕЉЕНИШТВО У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ - ОПШТИ МАТЕРИЈАЛИ

Материјали о: југословенској колонији у Чилеу, поделама унутар ЈНО и др (преписка настала у току боравка генералног конзула у Чилеу и Боливији); просветно-културној пропаганди међу исељеништвом у циљу спречавања асимилације југословенског исељеништва у Јужној Америци (елаборат исељеничког изасланика); организовању исељеничке службе у Јужној Америци, економским приликама у Аргентини, Бразилу и Уругвају, могућностима запошљавања, категоријама југословенских исељеника у Ј. Америци, узроцима неуспеха исељеника по доласку у Ј. Америку, потреби заштите исељеника у Сао Паолу и др.(извештај исељеничког изасланика); организовању службе за помоћ исељеницима при запошљавању (елаборат исељеничког изасланика); политичком и духовном профилу, као и економским приликама исељеника, односу према домовини и односу југословенске државе према исељеницима у Ј. Америци (у вези са продајом срећака "Друштва мајке Јевросиме" (Београд) међу југословенских исељеницима); пројекту за реорганизацију Југословенск школе у Антофагасту, њеном раду, значају за југословенску колонију у Чилеу, захтеву влади КСХС да финансијску подржи овај пројекат, са освртом генералног конзула на проблем односа КСХС према исељеницима у Јужној Америци, уопште (пов. 6030/1925); писању исељеничке штампе, и с тим у вези потреби бољег организовања југословенске колоније и пропагандне активности међу њима; парастосу за црногорског краља Николу Петровић-Његош и остале чланове црногорске династије у Буенос Ајресу и присуству југословенског генералног конзула на њему, црногорском и српском делу југословенске колоније у Аргентини, карактеру самог скупа и др.

Година: 1923, 1925-1928.

Врста документа: извештај, преписка, елаборат.

Језик: српски, шпански.

1 5 ЈУГОСЛОВЕНСКА ИСЕЉЕНИЧКА ДРУШТВА У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ

Материјали о: оснивању, раду, организацији, прославама, политичким ставовима и сл. југословенских друштава у Аргентини, Чилеу и осталим јужноамеричким земљама:

- "Југословенски сокол" (Буенос Ајрес), оснивање и рад, 1926-1928;

- "Народна одбрана" (Буенос Ајрес), 1927.

- "Косово", југословенско друштво (Пуерто ла Плата-Енсенада), 1927-1928.

- "Словенско припомоћно друштво" (Буенос Ајрес), 1922-1923.

- "Југословенско друштво узајамне помоћи" (Буенос Ајрес), 1922, 1924, 1926.
- "Исељеничка зора" (Енсенада), 1924-1925.
- "Југословенски дом" (Пунта Арена - Чиле), 1924.
- "Југословенско католичко друштво" (Буенос Ајрес), 1924, 1926.
- "Југословенски дом" (Буенос Ајрес), 1927.
- "Стеван Синђелић", српско удружење, (Berisso), оснивање, 1927.
- "Радник" (Док Суд), оснивање, 1927.
- "Просвета", српско културно и просветно друштво (Енсенада), 1927.
- "Југославија" (La Yugoslavia), прво пољопривредно друштво (Вилла Ангела - Чако), 1927.
- "Слога", југословенско просвјетно културно друштво (Berisso), правилник, рад и организација, иницијатива за обједињавање свих југословенских друштава у Пуерто ла Плати, 1927.
- "Хрватски радиша" (Буенос Ајрес), 1926.

Година: 1922-1928.

Врста документа: преписка, извештај, плакат, позивница, новински чланак, правилник.

Језик: српски.

Напомена: Унутар ове јединице описа налазе се досијеи југословенских друштава у Ј.Америци. О раду "Хрватског тежачког друштва" види у Антидржавна делатност.

1 6 ЈУГОСЛОВЕНСКА НАРОДНА ОДБРАНА

Материјали о деловању огранака ЈНО у Јужној Америци:

- "Јадран", Буенос Ајрес (током I светског рата централни одбор ЈНО за Јужни Атлантук): део архиве "Јадран", односно записници са састанака, прилози, преписка о Црногорцима који су изјавили верност краљу Николи Петровићу; реорганизација овог огранка са списком нове управе (И. Жуванић); претварање огранка у културно друштво (1922);
- "Биоград на мору" (Colou - Аргентина), рад огранка, 1923.
- "Станко Враж" (Salama - Чиле), 1924.
- "Трст" (Монтевидео), 1924, 1928.
- "Људевит Гај" (Iquique-Икике, Чиле), 1926.
- "Анте Трумбић" (Мендоза - Аргентина), ставови према деловању С.Радића и А. Трумбића, стварање Југословенског припомоћног друштва у Мендози и сл.
- "Гвозд"(Тандил-Аргентина), 1922-1923.
- "Банат"(Венадо Туерто, Аргентина), 1923.
- "Петар Петровић Његош"(Антофагаста-Чиле), 1925.

Година: 1920-1927.

Врста документа: извештај, преписка,

Језик: српски.

Напомена: Унутар ове јединице описа извршена је подела по досијеима, односно по огранцим ЈНО. Види протест огранка "Јадран" против одликовања Н. Михановића у АЈ-765-2-16.

1 7 ЈУГОСЛОВЕНСКИ ИСЕЉЕНИЦИ У БРОДОЛОМУ

Материјали о: страдању брода "Принципеса Мафалда", у близини бразилске обале, односно Југословенима, који су страдали у том бродолому: списковима настрадалих и спашених, интервенцијама за помоћ преживелима - запослења, одштете и исплате осигурања настрадалим или њиховим породицама, предлозима за одликовање људи који су помогли у спасавању преживелих и сл.

Година: 1927-1929.

Врста документа: списак, преписка, записник, молба, оглас, извештај.

Језик: српски, шпански.

1 8 РАЗНИ МАТЕРИЈАЛИ О ЈУГОСЛОВЕНСКИМ ИСЕЉЕНИЦИМА

Материјали о: условима за усељавање у Аргентину, САД и прелазак југословенских исељеника из Аргентине у САД; решавању приватно-правне заштите исељеника, односно оставина, инвалидских пензија, одштета пострадалим радницима, осигурања и сл; могућностима запослења; стању југословенских радника у Аргентини; подацима о умрлим исељеницима; економској ситуацији у Аргентини и обустављању исељавања у вези са тим; евиденцијама исељеника; исељеничком новцу послатом за Југославију (подаци југословенских банака у Чилеу, Аргентини и Југославији); евиденцији незапослених Југословена (1924-1926); списковима репатрираних лица; преласку исељеника у аргентинско или неко друго држављанство; постављању тумача за помоћ исељеницима по доласку у Аргентину и третману аргентинских власти према новопридошлим Југословенима и др.

Година: 1922-1927.

Врста документа: распис, извештај, формулар, списак, брошура.

Језик: српски, шпански, енглески.

АНТИЈУГОСЛОВЕНСКА ДЕЛАТНОСТ

2 9 АНТИЈУГОСЛОВЕНСКА ДЕЛАТНОСТ ХРВАТСКИХ СЕПАРАТИСТА И ВМРО-А

Материјали о: стварању "Хрватског тежачког друштва" у Ел Соцоро (Ф.Ц.Ц.А) од стране противника стварања КСХС; наводном доласку С.Радића у Ј.Америку; демантију (почасног конзула у Пунта Аренасу - Чиле, В. Кусановића) вести о формирању посебне "Хрватске републике", одјеку те вести у југословенској колонији и јужноамеричкој штампи; заплени оружја у Трсту, наводно намењеном С. Радићу; пропаганди Бугарске и ВМРО-а међу исељеницима из Ј. Србије; деловању удружења "Балкан"(Буенос Ајрес), која пропaгира балканску федерацију, а против КСХС, у складу са начелима "Балканске федерације у Бечу"; боравку М.Ф. Вујеве у Енсенади и Бериссу, његовом ан-

тијугословенском деловању кроз исељеничку штампу -"Заједница" и "Правда", интервенцијама генералног конзула код аргентинских власти у циљу сузбијања Вујевиног деловања; истицање хрватске заставе на згради "Хрватског друштва" у Бериссу"; оснивању "Хрватског исељеничког дома" (Villa Mugetta) са позивом генералном конзулу да присуствује свечаности отварања и др.

Година: 1922-1923, 1925-1927

Врста документа: извештај, преписка, позивница, новине.

Језик: српски, шпански.

2 10 ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ У БУЕНОС АЈРЕСУ И ЦРНОГОРСКИ СЕПАРАТИСТИ

Материјали: о деловању Генералног конзулата Краљевине Црне Горе у Буенос Ајресу и после Уједињења, издавању и визирању пасоша и сарадњи са италијанским представништвом; интервенцијама генералног конзула КЈ да се укине овај Конзулат и престанку рада, као и укидању егзекватуре за генералног конзула; деловању црногорских сепаратиста у Аргентини, доласку Црногораца (из логора у Гаети) у Јужну Америку под покровитељством италијанске владе и сл.

Година: 1922-1923.

Врста документа: распис, пасош, извештај, преписка.

Језик: српски, шпански.

КСХС

2 11 КРАЉЕВИНА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Материјали о: наступу југ. виолинисткиње Ј. Херцог - Коњевић у Аргентини; административној подели Црне Горе; југословенској ратификацији међународне конвенције о организовању борбе против најезде скакаваца; писању парагвајске штампе о наводном убиству Н. Пашића; оснивању одбора за подизање Карађорђевог дома у Рачи Крагујевачкој; смрти Н. Пашића, односно одјеку тог догађаја у Ј. Америци са изјавама саучешћа југословенске колоније, дипломатског кора и целокупне арг. јавности; Уредби МИД-а КСХС о приступу страних ратних бродова у територијалне воде КСХС и др.

Година: 1923-1928.

Врста документа: распис, преписка, чланак.

Језик: српски, шпански.

2 12 ВОЈНА ПИТАЊА

Материјали о: упућивању исељеника на одслужење војног рока у КСХС, на трошак државе, и проблемима у реализацији тога, са освртом на економску кризу у Аргентину, после I светског рата; расположењу исељеника за регулисање војне обавезе; француско-аргентинском моделу за испуњавање војне обавезе; ратном распореду резервних официра КСХС у иностранству и др.

Година: 1923, 1925-1927.

Врста документа: распис, извештај.

Језик: српски.

2 13 ДРЖАВНИ ПРАЗНИЦИ

Материјали о: прославама државних југословенских празника у југословенској колонији у Аргентини, дозволама за истицање југословенске заставе на зградама исељеничких друштава, упутствима МИД-а КСХС о обележавању празника и сл.

Година: 1922-1927.

Врста документа: преписка, распис, извештај.

Језик: српски, шпански.

МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ

2 14 МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ

Материјали о: учешћу генералног конзула, као представника КСХС, на међународној Конференцији за међународно право у Буенос Ајресу; бугарским исељеницима у Аргентини, односно питању заштите њихових интереса у Аргентини и југословенско-бугарским односима; плану Финског конзулата у Б.А. за стварање "Удружења колона-земљорадника у Буенос Ајресу"; италијанској спољној политици и италијанско-југословенским односима (наступ новог италијанског амбасадора у Аргентини); материјалу из бившег аустроугарског конзулата у Б.А. о северној Далмацији и Истри ("Аустријска ривијера") и др.

Година: 1922-1924, 1926-1927.

Врста документа: извештај, преписка, новински чланак, статут.

Језик: српски, шпански, немачки.

ПРОТОКОЛ И ОДЛИКОВАЊА

2 15 ПРОТОКОЛ

Материјали о: позиви на прославе разних друштава у Аргентини; позиви на пријеме генералном конзулу од званичних органа Перуа и Боливије, за време његове званичне посете 1924. године; молбе хуманитарних друштава из КСХС за помоћ; именовању генералног конзула за почасног члана "Румунског друштва узајамне помоћи" и др.

Година: 1922, 1924-1927.

Врста документа: преписка, позивница, диплома, новински чланак.

Језик: српски, шпански, словеначки.

2 16 ОДЛИКОВАЊА

Материјали о: даровању слике краља Александра I са потписом П. Бабурици, за његов допринос у југ. колонији; одликовању Николе Михановића

број бр.јед.
фасцикле описа

орденом Св. Саве II степена и реакцијама у југословенској колонији, протесту огранка "Јадран" против одликовања Н. Михановића и контра-протесту других огранака ЈНО, односно одбрана Н. Михановића и његовог доприноса у колонији и генералног конзула И. Грисогона; упутства МИП-а КСХС о одликовањима југословенских исељеника и др.

Година: 1924, 1926-1927.

Врста документа: преписка, извештај, распис.

Језик: српски, шпански

ШТАМПА

2 17 ШТАМПА

Материјали о: листу "Јадран"(Б.А); италијанској пропаганди кроз штампу у Аргентини, упереној против КСХС, и субвенцији листа који би сузбијао ту пропаганду ("Јадранска стража" - Сплит); алманаху "Јадранска стража"(Београд); исељеничкој штампи у Аргентини и листу "Господарство"- Буенос Ајрес и сл.

Година: 1923-1924, 1927.

Врста документа: преписка, извештај.

Језик: српски.

Напомена: Исељеничка штампа из овог периода углавном је уклопљена у досијее исељеничке штампе у фонду Посланства КЈ у Буенос Ајресу, види АЈ-385-15-72 и АЈ-385-15-73.

ПРИВРЕДА, САЈМОВИ, КОНГРЕСИ И ДРУГО

2 18 ПРИВРЕДА, САЈМОВИ, КОНГРЕСИ И ДРУГО

Материјали о: оферталним лицитацијама у КСХС, односно ставу генералног конзула о слању тих материјала у Јужну Америку; обвезницама аустроугарске штедње; аргентинској привреди; одржавању привредних конгреса и сајмова у КСХС (Загребачки збор, Јадранска изложба, Љубљански велесајам и др); бразилским извозницима кафе; конгресу арген. друштва одонтолога; регулисању промета девизама и др.

Година: 1922-1927.

Врста документа: преписка, распис, билтен, оглас.

Језик: српски, шпански, француски.

ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТИ КСХС У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ

2 19 ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТИ КСХС У ЈУЖНОЈ АМЕРИЦИ

Материјали о: предлозима генералног конзула за отварање почасних конзулата или подизању на виши ранг већ постојећих конзулата, у Росарио де Санта Фе, Парани (Аргентина), Иикиеу (Чиле), Монтевидеу (Уругвај), Асун-

сиону (Парагвај), Оруру (Боливија), Сао Паолу и Рио де Женериу (Бразил) и другим градовима Јужне Америке са југословенским исељеницима, са образложењем за такве предлоге (посебан нагласак је на антидржавну делатност групе исељеника у Росарио Санта Фе); путовању будућег почасног конзула у Парани, велетрговца Алберт Марангунића, за Краљевину; дозволи почасном конзулу у Валпараизу да може издавати визе;

Година: 1925-1928.

Врста документа: извештај, преписка, уверење.

Језик: српски.

РАД ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА У БУЕНОС АЈРЕСУ

2 20 РАД ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА

Материјали о: упутствима МИП-а о раду Конзулата (о издавању дипломатских и исељеничких пасоша, шифарским таблицама, чиновницима, извештајима о раду и сл.); особљу Конзулата, проблемима у раду; службеничким листовима генералног конзула и писара Конзулата; молбама исељеника за посао у Конзулату; условима за добијање југословенског држављанства; тумачу за српски језик, Николи Црногорчевићу; отварању Посланства у Буенос Ајресу и постављању генералног конзула за посланика; финансијском пословању Конзулата; обрачунима наплаћених такси и сл.

Година: 1922-1928.

Врста документа: распис, преписка, извештај, службенички лист, списак.

Језик: српски, шпански.

Напомена: Грађа Генералног конзулата, које се односе на идеју и одлуку о отварању Посланства, као и згради Посланства, налазе се у фонду Посланства КЈ у Аргентини - 385, односно у АЈ-385-19-90.

**ПОПИС
КЊИГА ЕВИДЕНЦИЈА**

број
књиге

ПОПИС АДМИНИСТРАТИВНИХ КЊИГА

- 1 ПОВЕРЉИВИ ДЕЛОВОДНИ ПРОТОКОЛ
година: 1923-1928.
број: 1-160.

**ИНДЕКСИ
АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ФОНДА**

ИМЕНСКИ ИНДЕКС**А**

АРГЕНТИНА
11

Б

БАБУРИЦА ПАШКО
3-6, 9, 16
БУЉЕВИЋ СТЈЕПАН
5

В

ВУЈЕВА ФИЛ МАРКО
5, 9

Г

ГРИСОГОНО ИВО, ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛ КЈ У
БУЕНОС АЈРЕСУ
3, 6, 20

Е

ЕЛГУЕРА, МИНИСТАР ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
ПЕРУА
3

Ж

ЖЕРВЕ КАЗО (GERVAIX CAZAUX), ГЕНЕРАЛНИ
КОНЗУЛ КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ У БУЕНОС
АЈРЕСУ
10
ЖУВАНИЋ ИВАН
6

И

ИРИГОЈЕН Х. (HIPOLIT IRIGOYEN),
ПРЕДСЕДНИК АРГЕНТИНЕ
1

Ј

ЛЕКОВАЦ ЋИРИЛ
Л17
ЛУЖНА АМЕРИКА
11

К

КАРАЂОРЂЕВИЋ АЛЕКСАНДАР I, КРАЉ
3, 16

КЕБЕЛИЋ ПЕТАР
5, 7-9

КОКИЋ ХУАН, ПОЧАСНИ КОНЗУЛ КСХС У
РОСАРИУ САНТА ФЕ
19

КСХС
11

КУСАНОВИЋ ВИЦКО, ПОЧАСНИ КОНЗУЛ КСХС
У ПУНТА АРЕНАСУ (МАГАЛАНЕСУ)
3, 9

Л

ЛЕГУИА АВГУСТО Б, ПРЕДСЕДНИК ПЕРУА
3

ЛУКШИЋ А., ПОЧАСНИ КОНЗУЛ КСХС У
АНТОФАГАСТИ
19

М

МАРАНГУНИЋ АЛБЕРТ, ПОЧАСНИ КОНЗУЛ
КСХС У ПАРАНИ
19

МАРЧЕТИЋ ЈОВАН
7

МАРЧЕТИЋ ЈОВО, ИСЕЉЕНИЧКИ ИЗАСЛАНИК
КСХС У БУЕНОС АЈРЕСУ
4

МИХАНОВИЋ МИГУЕЛ (МИХА)
1, 4, 5, 9, 20

МИХАНОВИЋ НИКОЛА
4- 6, 16

П

РАЕТА WENCESLAV
2

ПАШИЋ НИКОЛА
3, 11

ПЕТРИНОВИЋ ФРАНО
3

ПЕТРОВИЋ ВЛАДИМИР
10

ПЕТРОВИЋ-ЊЕГОШ НИКОЛА
4

Р

РАДИЋ СТЈЕПАН
3, 6, 9

С

СВИЛОКОС А., ПОЧАСНИ КОНЗУЛ КСХС У
ВАЛПАРАИЗУ
6, 19

Т

ТАУССИГ МИРКО
2

ТВРДОРЕКА ДУШАН
2

ТОДИЋ ВЛАДИМИР
17

ТРУМБИЋ АНТЕ
6

Х

ХАЦИЋ М., ПИСАР ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА У
БУЕНОС АЈРЕСУ
20

ХЕРЦЕГ-КОЊОВИЋ И.
11

Ц

ЦВИТАНИЋ Н.
4

ГЕОГРАФСКИ ИНДЕКС

А

АНТОФАГАСТА
4

АРГЕНТИНА
1, 4 -10, 12,13, 15, 16,18-20

Б

БОЛИВИЈА
4, 15, 19

БРАЗИЛ
2, 4, 7, 8, 18, 19

И

ИТАЛИЈА
10

Ј

ЈУЖНА АМЕРИКА
18

К

КСХС
8, 12, 13, 18

О

ОРУРО
4

П

ПАРАГВАЈ
19

ПЕРУ
3, 8, 12, 15, 19

С

САД
8

САНТЈАГО ДЕ ЧИЛЕ
4

САО ПАОЛО
2, 4

У

УРУГВАЈ
4, 7, 8, 19

Ф

ФРАНЦУСКА
12

Ч

ЧИЛЕ
1, 3-6, 8, 9, 16, 19

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНДЕКСИ

Г

ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ АУСТРИЈЕ У БУЕНОС
АЈРЕСУ
14

ГЕНЕРАЛНИ КОНЗУЛАТ ФИНСКЕ У БУЕНОС
АЈРЕСУ
14

И

ИСЕЉЕНИЧКА ЗОРА, ЕНСЕНАДА
5

ИСЕЉЕНИЧКИ КОМЕСАРИЈАТ КСХС У ЗАГРЕБУ
4

ИСЕЉЕНИЧКО ИЗАСЛАНСТВО КСХС У БУЕНОС
АЈРЕСУ
4, 8

Ј

ЈАДРАНСКА СТРАЖА (БЕОГРАД)
17

ЈАДРАНСКА СТРАЖА (СПЛИТ)
17

ЈУГОСЛАВИЈА, ЧАКО
5

ЈУГОСЛОВЕНСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА - САО
ПАОЛО
2

ЈУГОСЛОВЕНСКА НАРОДНА ОДБРАНА
3, 4, 6, 16, 16, 19

ЈУГОСЛОВЕНСКА ШКОЛА У АНТОФАГАСТИ
4

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ДОМ, ПУНТА АРЕНАС-ЧИЛЕ
5

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛУБ (БУЕНОС АЈРЕС)
16, 5

ЈУГОСЛОВЕНСКИ СОКОЛ, БУЕНОС АЈРЕС
5

ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРУШТВО УЗАЈАМНЕ
ПОМОЋИ (БУЕНОС АЈРЕС)
5, 16

ЈУГОСЛОВЕНСКО КАТОЛИЧКО ДРУШТВО,
БУЕНОС АЈРЕС
5

К

КОСОВО, ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРУШТВО,
ЕНСЕНАДА
5, 7

Л

ЛИГА ЛАТИНОАМЕРИКАНА
1

М

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ КСХС
12

МИП АРГЕНТИНЕ
1

Н

НАРОДНА ОДБРАНА, БУЕНОС АЈРЕС
5

П

ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТ КСХС У ЛИМИ
8

ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТ КСХС У ПУНТА
АРЕНАСУ (МАГАЛАНЕС)
19

ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТА КСХС У ВАЛПАРАИЗУ
19

ПРОСВЕТА, ЕНСЕНАДА
5

Р

РАДНИК, ДОЦК СУД
5

РУМУНСКО УДРУЖЕЊЕА УЗАЈАМНЕ ПОМОЋИ
15

С

СЛОВЕНСКО ПРИПОМОЋНО ДРУШТВО,
БУЕНОС АЈРЕС

5

СЛОГА, ЈУГОСЛОВЕНСКО ПРОСВЈЕТНО
КУЛТУРНО ДРУШТВО БЕРИССО

5

СТЕВАН СИНЂЕЛИЋ, БЕРИССО

5

Т

ТРГОВАЧКА КОМОРА КСХС

18

Х

ХРВАТСКИ ИСЕЉЕНИЧКИ ДОМ, ВИЛЛА
МУГУЕТА (САНТА ФЕ)

5, 9

ХРВАТСКИ РАДИША, БУЕНОС АЈРЕС

5

ХРВАТСКО ДРУШТВО (BERISSO)

9

ХРВАТСКО ТЕЖАЧКО ДРУШТВО (EL SOCORO)

9

ТЕМАТСКИ ИНДЕКС

А

АНТИДРЖАВНА ДЕЛАТНОСТ ХРВАТСКИХ
СЕПАРАТИСТА И ВМРО-А
9

В

ВИЗЕ И ПАСОШИ
20

ВОЈНА ПИТАЊА
12

З

ЗАШТИТА ИНТЕРЕСА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ
ИСЕЉЕНИКА У БРАЗИЛУ
2

И

ИСЕЉЕНИЧКА ШТАМПА
4, 17

ИТАЛИЈАНСКА ПРОПАГАНДА У ЈУЖНОЈ
АМЕРИЦИ
17

Ј

ЈУГОСЛОВЕНСКА ДРУШТВА У АРГЕНТИНИ И
ЧИЛЕУ
5

ЈУГОСЛОВЕНСКА КОЛОНИЈА У АРГЕНТИНИ
19

ЈУГОСЛОВЕНСКА КОЛОНИЈА У БРАЗИЛУ
2

ЈУГОСЛОВЕНСКА КОЛОНИЈА У ЈУЖНОЈ
АМЕРИЦИ
4

ЈУГОСЛОВЕНСКА КОЛОНИЈА У ПЕРУУ И
ЧИЛЕУ
3

ЈУГОСЛОВЕНСКО ИСЕЉЕНИШТВО У ЈУЖНОЈ
АМЕРИЦИ
8

ЈУГОСЛОВЕНСКО-ИТАЛИЈАНСКИ ОДНОСИ
14

М

МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ
14

О

ОГРАНЦИ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАРОДНЕ
ОДБРАНЕ
6

ОДЛИКОВАЊА
16

ОДЛИКОВАЊЕ НИКОЛЕ МИХАНОВИЋА
6

ОДНОС КСХС ПРЕМА ИСЕЉЕНИЧКОМ ПИТАЊУ
4

ОДНОСИ КСХС И ПЕРУА
3

П

ПАНАМЕРИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА У ЧИЛЕУ
1

ПИТАЊЕ ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА ЦРНЕ ГОРЕ
У БУЕНОС АЈРЕСУ
10

ПИТАЊЕ ОТВАРАЊА ПОЧАСНОГ КОНЗУЛАТА У
БРАЗИЛУ
2

ПОЛИТИЧКЕ И ЕКОНОМСКЕ ПРИЛИКЕ У
АРГЕНТИНИ 1919.
1

ПОЧАСНИ КОНЗУЛАТИ КСХС У ЈУЖНОЈ
АМЕРИЦИ
19

ПРИВАТНО-ПРАВНА ЗАШТИТА ИСЕЉЕНИКА
8

ПРИВРЕДА, САЈМОВИ И КОНГРЕСИ
18

ПРОСЛАВА БИТКЕ КОД АЈАКУЋА
3

ПРОСЛАВА ДРЖАВНИХ ПРАЗНИКА КСХС У
АРГЕНТИНИ
13

ПРОТОКОЛ
15

Р	
РАД ГЕНЕРАЛНОГ КОНЗУЛАТА КСХС У БУЕНОС АЈРЕСУ	
4, 20	
РАД ИСЕЉЕНИЧКОГ ИЗАСЛАНСТВА КСХС У БУЕНОС АЈРЕСУ	
4	
РЕВОЛУЦИЈА У БРАЗИЛУ	
2	

С	
СТАЊЕ У КСХС	
11	

СУДБИНА НАСТРАДАЛИХ ЈУГОСЛОВЕНА У БРОДОЛОМУ "ПРИНЦЕСЕ МАФАЈДЕ"	
7	

У	
УСЛОВИ ЗА УСЕЉАВАЊЕ У АРГЕТИНУ	
8	

Ц	
ЦРНОГОРСКИ СЕПАРАТИЗАМ	
10	

ПОПИС ПЕРСОНАЛНИХ ДОКУМЕНАТА

број фасц.	бр. јед. описа
2	21

ПЛАТНИ СПИСКОВИ

Платни спискови:

- април - децембар 1927. године.
- јануар - март 1928. године.

година: 1927-1928.

Генерални конзулат Краљевине Срба Хрвата и Словенаца у Буенос Ајресу
штампа

Архив Југославије
припрема за штампу
Одељење за сређивање и обраду архивске грађе
унос текста

Лидија Опојевлић
прелом текста

Ленка Чуровић

software
Microsoft Windows 2000
Microsoft Word 2003, Microsoft Access 2003

писмо
Times_New_Roman

hardware
персонални рачунар X 863 Family 6 Model 8 Stepping 6
ласерски штампач Laser Jet 1020

штампање завршено
јуна 2008. године

БЕОГРАД, Васе Пелагића 33

Телефони: Централа 3690-252, 3690-253, 3690-261, 3690-262
Директор 3691-007
Факс 3066-635